

اجمالی

معرفی‌های

اسوه‌های قرآنی و شیوه‌های تبلیغی آنان

مصطفی عباسی مقدم، قم: مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، وزیری (گالینگور)، ۴۴۸ ص، چاپ اول/ ۱۳۷۹.

قرآن کتاب هدایت است و آموزه‌های آن راه گشا و درس آموز، از این رو بر همگان، به ویژه بر مبلغان و رهروان راه انبیا است که اسوه‌های قرآنی را بشناسند و از روش‌های آنان پند گیرند و در راه شناساندن اسلام بکار برند.

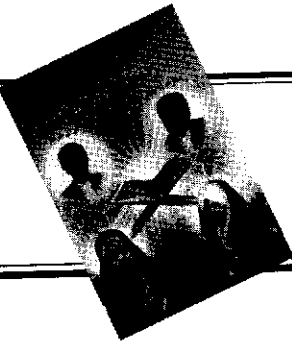
مؤلف گرانقدر کتاب حاضر معتقد است در قرآن حدود یک چهارم آیات آن به سیره و تبلیغ اسوه‌ها اختصاص دارد. و هر اسوه قرآنی از شیوه‌ای خاص و برجسته برخوردار است که شایسته امعان نظر و توجه می‌باشد.

سعی نویسنده چنانکه در مقدمه کتاب آورده است بر این است که نخست شیوه‌های متنوع و متعدد هر اسوه قرآنی را شناسایی و استخراج نماید و در مرحله بعد، به فراخور میزان اطلاعات موجود، به تحلیل شیوه‌ها پردازد.

این کتاب در بردارنده پیشگفتار و مقدمه و سه بخش است: بخش اول: جایگاه اسوه‌ها در قرآن، بخش دوم: پیامبران و شیوه‌های تبلیغی آنان و بخش سوم: دیگر شخصیت‌های برجسته قرآن و شیوه‌های تبلیغ آنان.

اصول و روشهای حفظ قرآن کریم

معرفی های اجمالی

یعقوب کریمی، قم: نسیم حیات، رقعی (شمیز)، ۱۲۸ ص، چاپ اول/۱۳۷۸.

نویسنده کتاب با توجه به استقبال فراوان به حفظ و قرائت قرآن، به تدوین این کتاب پرداخته است. وی چنان که خود در مقدمه آورده است روش استاد وزیری را به صورت مکتوب حاضر در اختیار خوانندگان گذارده و مواردی را که خود نیز تجربه نموده به اطلاع خوانندگان رسانده است.

در ابتدا به اهمیت حفظ و فضیلت حافظان و حاملان قرآن پرداخته و در ادامه به برخی حافظان و قاریان صدر اسلام اشاره دارد و تأثیر حفظ قرآن و مقدمات آن را در ادامه یاد آور شده است. در پی آن اصول و روش های پنج گانه حفظ قرآن را برای سنین مختلف از قبل از تولد دو تا هفت سالگی و دوران دانش آموزی، گروه سنی بالای پانزده سال و نیز روش برای شاغلین و کارمندان آمده است.

در خاتمه کتاب چهار حدیث تحت عنوان «چهل حدیث در فضیلت حفظ قرآن» آمده است، لکن بسیاری از احادیث درباره حفظ قرآن نیست و به موضوعات دیگری درباره قرآن اشاره دارد.

تجزیه و ترکیب و بلاغت قرآن (جلد سوم)

عباس ظهیری، قم: مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، وزیری (گالینگور)، ۴۰۰ ص، چاپ اول/۱۳۷۹.

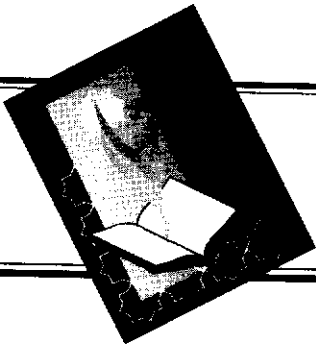
کتاب حاضر، جلد سوم از مجموعه ای است که به تجزیه و ترکیب آیات قرآن پرداخته است و از ابتدای قرآن شروع کرده که دو جلد قبلی تا ابتدای سوره انفطار آمده است و در این جلد از سوره مبارکه انفطار تا سوره شمس، ده سوره را تجزیه و ترکیب کرده است.

روش نویسنده فاضل کتاب بدین گونه است که در هر سوره، ابتدا تجزیه آیات و بعد ترکیب آیات را آورده است و در پی آن نکات بلاغی و بدیع آیات را یاد آور شده است. این روش از ابتدا تا انتها رعایت شده و در برخی موارد به مناسبت، نکات توضیحی آمده است، نظیر بحث از استعاره بالکنایه و تخیلیه و استعاره عنادیه تهکمیّه، در سوره انشقاق، و صنعت طباق یا تضاد، در سوره طارق، و استعاره مکنیه و تخیلیه و استعاره تمثیلیه و التفات در اصطلاح معانی، در سوره فجر.

سال هفتم
شماره ۲۷

۱۸۹

تجوید و روشهای تلاوت

دکتر داوود العطار، مترجم: حمداله جعفر پور، تبریز: احرار، وزیری (گالینگور)، ۱۳۶ ص، چاپ اول/ ۱۳۷۷.
 «و رتل القرآن ترتیلاً» (مزمل، ۷۴/۷۳) حضرت امیر مؤمنان علی علیه السلام می فرمایند: ترتیل عبارت است از زیبا ادا کردن حروف و حفظ موارد وقف.

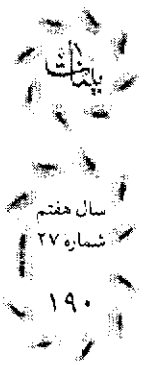
از آنجا که غالب کتاب‌هایی که در زمینه قرائت قرآن نگارش یافته است همت خود را به مباحث تجویدی قرآن صرف کرده‌اند، کتاب حاضر چنانکه از نام آن پیدا است، به تجوید و آداب تلاوت پرداخته که در واقع ترتیل قرآن به این معناست.

مترجم محترم در مقدمه آورده است: در ترجمه سعی فراوان به عمل آمده که: امانت به طور کامل حفظ شود. مطلب یا موردی حذف یا از قلم نیفتند. جملات کوتاه و مفهوم رسا باشد. شماره آیات و سور حتی المقدور آمده است، و در صورت لزوم در باورقی توضیحاتی آمده است.
 کتاب در دو بخش و یک پیشگفتار سامان یافته است: بخش اول: اصول علم تجوید و بخش دوم: آداب تلاوت و احکام آن.

تدوین قرآن

علی کورانی، مترجم: سید محمود عظیمی، تهران: سروش، رقیعی (شمیزي)، ۲۱۶ ص، چاپ اول/ ۱۳۷۹.
 این کتاب با توجه به افکار و عقاید شیعه درباره قرآن تدوین یافته و در چند بخش سامان یافته است. در بخش اول تحت عنوان: شیعه و اصالت قرآن، به بررسی اصل اتهام تحریف به شیعه و پاسخ آن پرداخته است. (صص ۱۳-۳۰) در بخش دوم تحت عنوان: سنت از دیدگاه خلفا، به موضوع گیری‌های خلفا در باره احادیث پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله پرداخته است. (صص ۳۱-۷۴) در بخش سوم تحت عنوان: بررسی تحریف قرآن در منابع سنیها، مسأله تحریف قرآن را از دیدگاه روایات اهل سنت بررسی کرده است. (صص ۷۵-۱۲۶) در بخش چهارم تحت عنوان: تدوین قرآن، به مسأله جمع و تدوین قرآن پرداخته است. (صص ۱۲۳-۱۶۰) در بخش پنجم با عنوان بررسی رابطه خلیفه دوم و سنیها با یهودیان، به مسأله یهودیت و رابطه مسلمانان صدر اسلام با آنان نظر افکنده است (صص ۱۶۱-۱۹۵) در آخرین بخش با عنوان: قرآن در کلام رسول خدا و اهل بیت و خلفا، گوشه‌هایی از سخنان پیشوایان امامیه علیهم السلام درباره قرآن را یاد آور شده است.

جامعه سازی قرآنی (مقالات)

* معرفی های اجمالی

محمد رضا حکیمی، تهران: دفتر نشر فرهنگ اسلامی، رقمی (شمیز)، ۲۸۰ ص، چاپ اول / ۱۳۷۸.

استاد محمد رضا حکیمی درباره کتاب حاضر در مقدمه آورده اند: دوستانی چند - از محیط های مختلف دینی و علمی - اصرار بر این داشتند و دارند که مقاله ها و نوشتارهای این جانب گرد آوری شود، و هر چند تا از آنها با هم ضمیمه گردد و به صورت مجموعه هایی در دسترس قرار گیرد. این خواسته را که خواسته از «تعهد اعتقادی» و «علاقه علمی» و «محبّت اجتماعی» و «رسالت فرهنگی» دیدم پذیرفتم. و اکنون - و در این فرصت - شش مقاله را در این مجموعه، تقدیم جامعه داشتم. (مقدمه / ۱۳)

مقاله نخست: نماز، عدالت، دو نشانه جامعه قرآنی. مقاله دوم: احکام دین و اهداف دین. مقاله سوم: محورهای ضرورت اجرای عدالت، ۵۲ محور. مقاله چهارم: تعریف عدالت از زبان امام صادق (ع). مقاله پنجم: مقدمه ای بر شناخت دعا. مقاله ششم: اتحاد جماهیر اسلامی.

جمال انسانیت با تفسیر سوره یوسف

نعمت الله صالح نجف آبادی، تهران: امید فردا، رقمی (شمیز)، ۳۴۰ ص، چاپ اول / ۱۳۷۸.

زندگی پر حادثه و در عین حال پر خیر و برکت حضرت یوسف در تاریخ عمومی جهان کم نظیر است، به گونه ای که باید گفت: فرزند برومند یعقوب از نوادر تاریخ و از نوابغ بزرگ جهان بشریت است. (مقدمه / ۹)

کتاب حاضر که به تفسیر سوره یوسف پرداخته است، تنها ۱۰۱ آیه از این سوره را تفسیر کرده که مربوط به داستان زیبا و پر ماجرای حضرت یوسف است.

نویسنده اندیشمند در مقدمه آورده است: منظور اصلی نویسنده از این کار دو چیز است: یکی اینکه زندگی یوسف صدیق از افسانه های ساختگی پاک و منزّه شود و دیگر اینکه درس های تربیت و ایمان و فضیلتی که قرآن کریم در ضمن نقل داستان یوسف تقدیم طبقات مختلف اجتماع کرده است به زبان فارسی روان، به قلم روز متعکس گردد. (مقدمه / ۱۵)

این کتاب با اقتباس از آیات سوره یوسف، در چند عنوان کلی سامان یافته است: از روایا تا چاه، از چاه تا کاخ عزیز، در کاخ عزیز، در زندان، در کاخ شاه و در پست وزارت.

دشمن شناسی از دیدگاه قرآن

رحمت جعفری اریسمانی و حسن دهشیری، قم: دفتر انتشارات اسلامی، وزیری (شمیز)، ۱۶۴ ص، چاپ اول/ ۱۳۷۹.

از همان روز نخست که کلمات آسمانی و پیام رحمانی از حنجره پاک پیامبر اسلام برخاست و در فضای غبار آلود و نفتیده جزیره العرب طنین انداخت، اهریمنانی انسان‌نما که نشر و گسترش تعالیم اسلام را مخالف مطامع شیطانی خود می‌پنداشتند، به توطئه‌های گوناگون و رنگارنگی دست زدند. (مقدمه/ ۱۰)

کتاب حاضر در پی شناخت دشمن، بررسی زمینه‌ها و شیوه‌های آنان از دیدگاه قرآن است.

فصل‌های مختلف کتاب عبارت‌اند از: فصل اول: نگرشی به مکتب سیاسی قرآن کریم در زمینه شناخت دشمنان، فصل دوم: جایگاه و اهمیت شناخت دشمن در اسلام، فصل سوم: شیوه‌های مبارزه دشمنان با رهبران دینی، فصل چهارم: شیوه‌های دشمنان برای تضعیف مبانی مکتب، فصل پنجم: شیوه‌های دشمنان برای تحریف مبانی مکتب، فصل ششم: شیوه‌های دشمنان برای مبارزه با پیروان مکتب الهی و فصل هفتم: شیوه‌های اساسی مبارزه با انواع توطئه‌های دشمنان.

دعاهای قرآن

حسین واثقی، قم: مرکز انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، رقیعی (شمیز)، ۱۳۶ ص، چاپ دوم/ ۱۳۷۹.

گفته‌اند: دعا، سخن گفتن بنده است با خداوند و قرآن، سخن گفتن خداست با بندگان. دعای روح انسان را صفا می‌بخشد و راه درد دل و راز و نیاز با خالق متعال را می‌گشاید.

نویسنده فاضل و ارجمند کتاب دعاهای قرآن، در مقدمه آورده‌اند که به توصیه استادم حضرت آیت‌الله حسن زاده آملی که می‌فرمودند: به دعاهای قرآن کریم اهتمام ورزید. چند دوره قرآن را مطالعه کردم و آیاتی را که حاوی دعای پیامبران و فرشتگان برگزیده حق و یا تعلیم خداوند به پیامبرش بود در مجموعه‌ای گرد آوردم، و آنها را با توضیحی در اختیار مؤمنان و دوستداران قرآن کریم قرار دادم.

کتاب حاضر با مقدمه کوتاهی آغاز شده و به ترتیب از دعای حضرت آدم و حوا آغاز گردیده و بعد از پیامبران، به دعای مؤمنان و سایر دعاهای قرآنی پرداخته است. در خاتمه کتاب فهرست موضوعی دعاهای قرآن همراه با آیات آن آمده است.

قرآن و فرهنگ زمانه

سید محمد علی ایازی، رشت: مبین، رقیعی (شمیز)، ۲۱۶ ص، چاپ اول / ۱۳۷۸.

کتاب حاضر در پی پاسخ گویی به پرسش های مطرح شده در زمینه بازتاب فرهنگ زمانه در قرآن کریم است که اگر قرآن، باز تاب فرهنگ عصر جاهلیت و مردم حجاز و یا بالاتر، تعالیم قرآن متأثر از عادات و رسوم آن عصر و دستورات آن در پاسخ به مشکلات و نیازهای اجتماعی و انسانی آن زمان بوده است، چگونه می تواند با خواسته ها و آمال و نیازهای عصرهای دیگر مطابقت داشته باشد و چگونه می تواند کتابی جاویدان، جذاب و هدایت گر باشد و از همه مهم تر، این مسأله چگونه می تواند با وحی بودن قرآن سازگار باشد؟ نویسنده ارجمند چنانکه در مقدمه کوتاه کتاب یاد آور شده است به سه نظریه مطرح شده در این باره اشاره می کند و نظریه به زبان قوم سخن گفتن قرآن را می پذیرد و از آن دفاع می کند.

این کتاب در چهار فصل سامان یافته است فصل اول: نگاهی به مسایل فرهنگی عصر بعثت؛ فصل دوم: نظریه اول: زبان قوم؛ فصل سوم: نظریه دوم: باز تاب فرهنگ زمانه و فصل چهارم: نظریه سوم: تأثر از فرهنگ زمانه. در خاتمه فهرستی از آیات و روایات و منابع آمده است.

هزار و یک نکته از قرآن

اکبر دهقان، تهران: مرکز فرهنگی درسهای از قرآن، وزیری (گالینگور)، ۶۸۰ ص، چاپ اول / ۱۳۷۹.

کتاب حاضر، هزار و یک نکته قرآنی را از سر ذوق و سلیقه خاصی در موضوعات مختلف از تفاسیر معتبر قرآن گزینش کرده است.

نویسنده گرامی منابع خود را در مقدمه کتاب بدین گونه آورده است: تفسیر المیزان، ۲۲۰ نکته؛ تفسیر نمونه، ۱۲۰ نکته؛ تفسیر نور الثقلین، ۸۰ نکته؛ تفسیر کبیر، ۸۰ نکته؛ تفسیر کشف الاسرار، ۶۰ نکته؛ تفسیر موضوعی، ۷۰ نکته؛ تفسیر نور؛ ۷۰ نکته؛ تفاسیر و کتب دیگر ۲۰۰ نکته و از مؤلف ۱۰۱ نکته.

این کتاب در ده فصل که هر یک زیر مجموعه های فراوانی دارد، تدوین یافته است:

فصل اول: توحید، فصل دوم: وحی و نبوت، فصل سوم: امامت، فصل چهارم: عدل، فصل پنجم: معاد، فصل ششم: مسائل عبادی، فصل هفتم: اخلاقی- تربیتی- عرفانی، فصل هشتم: هستی شناسی، فصل نهم: سیاسی- اجتماعی و فصل دهم: معارف.